

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Alexandra Ana Maria Zară
Președinte
Autoritatea Națională pentru
Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 21552 / 3 JUN. 2026.

RECOMANDAREA

nr. 125 din 3 JUN. 2026

privind necesitatea evaluării persoanelor cu dizabilități în vederea eventualei încadrări în grad de handicap în funcție de locul în care se află în fapt, independent de deținerea unui înscris care să ateste domiciliul sau reședința

Prin petiția înregistrată sub nr. 5494/12.02.2026, dl. av. _____, apărător al dlui

(persoană aflată în excutarea unei pedepse privative de libertate, încarcerat la Penitenciarul București Jilava) ne-a sesizat cu privire la situația medicală gravă a clientului său, care și-a pierdut în totalitate capacitatea de muncă și de autoîngrijire – potrivit deciziei medicale asupra capacității de muncă nr _____ a fost diagnosticat cu boala _____ stadiu _____ și este ”

și _____”, raportul de experiză medico-egală nr. _____ precizând și că pacientul prezintă o ” _____ și _____ ” și ” _____

”
S-a mai precizat că deși sunt îndeplinite condițiile de încadrare în grad de handicap ANPDPA a apreciat că dl _____ nu poate beneficia de prevederile legale incidente ”în raport de lipsa dovezii domiciliului acestuia”.

De asemenea, în cuprinsul petiției se menționează că domiciliul a fost declarat la Penitenciarul București Jilava, unde este încarcerat și că DGASPC Sector 2 București ”nu poate opune faptul că nu se cunoaște unde se găsește _____ încarcerarea acestuia fiind pe de o parte de notorietate, iar pe de altă parte, existând la dosar documente emise de penitenciar în acest sens” (adeverința de încarcerare nr. _____ emisă de PNT București Jilava), prevederile ”OUG nr. 194/2002 privind regimul străinilor

în România neputând "fi aduse la îndeplinire pe perioada detenției", apreciindu-se că "operează pentru autoritatea de stat prezumția de domiciliu", dovada locului unde dl se găsește, respectiv a domiciliului "nefiind necesară în raport de norma derogatorie prevăzută de art. 91 alin. 3 din Codul Civil"¹.

Din înscrisurile depuse în susținerea petiției rezultă că petentul beneficiază de pensie de invaliditate (potrivit deciziei nr.). Rezultă, totodată că PNT Mărgineni, unde petentul era încarcerat în anul a înaintat DGASPC Sector 1 Bucuresti cerere de încadrare în grad de handicap a dlui însoțită de acte medicale și un pașaport domiciliul legal fiind declarat în București, str. nr sector București.

Prin adresa nr. 87/307404/22.09.2025 DGASPC Sector 2 Bucuresti, comunicată apărătorului ales, dl. av. , s-a precizat că potrivit datelor comunicate de ANPDPD și potrivit OUG nr. 194/2002, dl. va putea beneficia de prevederile Legii nr. 448/2006 în momentul în care va avea reglementat dreptul de ședere pe teritoriul României potrivit OUG nr. 194/2002 care prevede la art. 108 alin. 1 că permisul de ședere face dovada adresei de reședință sau de domiciliu pe teritoriul României.

Rezultă de asemenea că Direcția Publică de Evidență a Persoanelor și Stare Civilă Sector 2 a comunicat DGASPC Sector 2 că ultimul domiciliu al dlui anterior pierderii cetățenie române la , a fost în București, str. , nr Sector București.

Totodată, Inspectoratul General pentru Imigrări a precizat că dl nu are reglementat dreptul de ședere pe teritoriul României în conformitate cu OUG nr. 194/2002, respectiv Legea nr. 122/2006 privind azilul în România și nu este înregistrat în evidențele informatizate ale IGI cu adresă de reședință pe teritoriu României.

De asemenea, din înscrisurile atașate petiției rezultă că ANPDPD (prin adresa nr 25508/CS/9.11.2023) a comunicat DGASPC Sector 2 că de prevederile Legii nr 448/2006 beneficiază copiii și adulții cu handicap cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi pe perioada în care au conform legii domiciliul ori reședința în România. De asemenea, prin adresa nr. 182375/25.09.2023 DGASPC Sector 2 a informat Penitenciarul Mărgineni că potrivit art. 2 alin. 2 din Legea nr. 448/2006² nu poate să dea curs solicitării formulate.

Totodată, din adevărta nr. eliberată de Penitenciarul București Jilava, rezultă că dl se află în executarea unei pedepse de de ani și luni închisoare.

Fată de aspectele ce fac obiectul petiției, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituție, coroborat cu art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, am solicitat ANP, ANPDPD, IGI și Direcției Generale de Evidență a Persoanelor date cu privire la măsurile care pot fi dispuse pentru reglementarea situației petentului.

¹ Art. 91

(1)Dovada domiciliului și a reședinței se face cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate.

(2)În lipsa acestor mențiuni ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței nu va putea fi opusă altor persoane.

(3)Dispozițiile alin. (2) nu se aplică în cazul în care domiciliul sau reședința a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune.

Art. 90

(1)Reședința va fi considerată domiciliu când acesta nu este cunoscut.

(2)În lipsă de reședință, persoana fizică este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește.

² Art. 2 alin 2 : De dispozițiile prezentei legi beneficiază copiii și adulții cu handicap, cetățeni români, cetățeni ai altor state sau apatrizi, pe perioada în care au, conform legii, domiciliul ori reședința în România

Urmare demersurilor efectuate de către instituția noastră, *Inspectoratul General pentru Imigrări*, prin adresa nr. 282279/DAI/SPI/CL/2026, ne-a comunicat că situația expusă prin petiție nu se încadrează în prevederile OUG nr. 194/2002 privind străinilor în România, *în ceea ce privește acordarea petentului a unui drept de ședere în România, deoarece acesta este în detenție, astfel că acestuia i se aplică regimul juridic specific executării pedepselor privative de libertate, IGI neputându-se "pronunța cu privire la stabilirea, confirmarea domiciliului ori a reședinței și nici nu poate elibera un document care să ateste adresa de reședință sau de domiciliu pentru domnul* _____".

De asemenea, *Administrația Națională a Penitenciarelor*, prin adresa nr. 24734/DSDRP/2026 ne-a comunicat că dl _____ *i-a fost retrasă cetățenia prin decizia președintelui Autorității Naționale pentru Cetățenie nr.* _____, *cererea sa de azil fiind respinsă prin hotărârea IGI – DAI nr.* _____ la data de _____. Biroul Imigrări Dâmbovița a constatat că dl _____ nu îndeplinește condițiile prevăzute de OUG nr. 194/2002, astfel că pentru obținerea unui document de identitate valabil se impune să se adreseze *Ambasadei* _____ *la București*. La 10.05.2024 Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești a informat administrația locului de deținere cu privire la emiterea unui cod unic de identificare valabil pe durata executării pedepsei privative de libertate pentru dl _____ având în vedere retragerea cetățeniei române. S-a mai precizat că din analiza cadrului legal a rezultat că personalul medical al locului de deținere pune la dispoziție actele medicale necesare întocmirii dosarului de încadrare în grad de handicap, evaluarea pentru stabilirea încadrării în grad de handicap realizându-se de Serviciul de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap și de Comisia de Evaluare a persoanelor adulte cu handicap din cadrul DGASPC de domiciliu, pentru completarea dosarului fiind necesară existența unui act de identitate valabil. Deoarece petentul nu îndeplinește condițiile prevăzute de OUG nr. 194/2002 s-a apreciat că acesta trebuie să se adreseze *Ambasadei* _____ *la București*. S-a mai precizat că petentul a beneficiat de sprijinul asistentului social "prin demersuri de consiliere pe probleme sociale și mediere socială".

S-a menționat că nu a fost identificată o prevedere legală care "să permită declararea domiciliului persoanelor private de libertate la locul de detenție", ANP neputând să elibereze un "înscriș care să facă dovada faptului că petentul are reședința în România", atribuții în acest sens având IGI, în condițiile OUG nr. 194/2002.

Prin adresa nr. 4937446/2026 *Direcția Generală pentru Evidența Persoanelor* ne-a comunicat că dl _____ *a pierdut cetățenia română la data de* _____, astfel că "având în vedere atribuțiile legale de evidență a persoanelor și de emitere a actelor de identitate *doar în cazul cetățenilor români și raportat la statutul de cetățean străin al numitului* _____", "instituțiile cu atribuții în domeniul evidenței persoanelor se află în imposibilitatea de a stabili domiciliul/reședința" acestuia.

Prin adresa *Ministerului Afacerilor Interne* nr. 13662/2026 s-a precizat că întrucât dl _____ nu este custodiat în centrele de reținere și arestare preventivă ale Poliției Române, executând pedeapsa _____ într-unul din penitenciarele din cadrul ANP, cererea excedează competenței Poliției Române. Din analiza normelor incidente s-a concluzionat că potrivit Legii nr. 254/2013 pentru executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, *nu există norme din care să reiasă că*

domiciliul deținuților poate fi stabilit la adresa penitenciarelor. De asemenea, nu poate fi emis de către IGI un permis de ședere care să stabilească dovada identității, a adresei de reședință sau de domiciliu pe teritoriul României deoarece petentul este în stare de detenție, una din condițiile acordării dreptului de ședere fiind ca solicitantul să nu constituie o amenințare la adresa ordinii publice, condiția considerându-se îndeplinită dacă străinul nu a săvârșit cu intenție, infracțiuni pe teritoriul României pentru care i s-a aplicat o pedeapsă privativă de libertate mai mare de 5 ani.

Prin adresa ANPDPD nr. 013931/DSSS-CCI/LT/28.05.2026 ni s-a comunicat, în esență, că de dispozițiile Legii nr. 448/2006 beneficiază copiii și adulții cu handicap, cetățeni români, străini sau apatrizi, pe perioada în care au potrivit legii, domiciliul sau reședința în România. Astfel, s-a apreciat că în speță, ”documentul care atestă dreptul de ședere în România este permisul de ședere, eliberat în condițiile prevăzute de OUG nr. 97/2025 de către Inspectoratul General pentru Imigrări”.

Așa fiind,

Față de datele comunicate de către autoritățile sesizate, din care rezultă, în esență, din datele comunicate de IGI și ANP, că situația dlui _____ u se încadrează în prevederile OUG nr. 194/2002 privind străinilor în România, în ceea ce privește acordarea petentului a unui drept de ședere în România, deoarece acesta este în detenție, astfel că acestuia i se aplică regimul juridic specific executării pedepselor privative de libertate, *IGI neputându-se pronunța cu privire la stabilirea, confirmarea domiciliului ori a reședinței și nici nu poate elibera un document care să ateste adresa de reședință sau de domiciliu pentru domnul _____ neexistând nici posibilitatea legală de stabilire a domiciliului persoanei deținite în penitenciarul unde execută pedeapsa închisorii, ANP neputând să elibereze un ”înscris care să facă dovada faptului că petentul are reședința în România”,*

Luând în considerare și prevederile art. 4 pct. 1, lit. a-d din Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010 potrivit căroră:

1. Statele părți se angajează să asigure și să promoveze exercitarea deplină a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului pentru toate persoanele cu dizabilități, fără niciun fel de discriminare pe criterii de dizabilitate. În acest scop, statele părți se angajează:

- a) să adopte toate măsurile adecvate legislative, administrative și de altă natură pentru implementarea drepturilor recunoscute prin prezenta convenție;
- b) să ia toate măsurile corespunzătoare, inclusiv cele legislative, pentru a modifica sau abroga legile, reglementările, cutumele și practicile existente care constituie discriminare a persoanelor cu dizabilități;
- c) să ia în considerare protecția și promovarea drepturilor omului pentru persoanele cu dizabilități în toate politicile și programele;
- d) să se abțină de la a se angaja în orice act sau practică ce contravine prezentei convenții și să se asigure că autoritățile și instituțiile publice acționează în conformitate cu prezenta convenție;

Având în vedere prevederile art. 20 alin. 2 din Constituția României potrivit căroră *dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile;*

Luând în considerare și prevederile art. 90 și art. 91 din Codul Civil potrivit cărora reședința va fi considerată domiciliu când acesta nu este cunoscut. În lipsă de reședință, persoana fizică este considerată că domiciliază la locul ultimului domiciliu, iar dacă acesta nu se cunoaște, la locul unde acea persoană se găsește. Dovada domiciliului și a reședinței se face cu mențiunile cuprinse în cartea de identitate. În lipsa acestor mențiuni ori atunci când acestea nu corespund realității, stabilirea sau schimbarea domiciliului ori a reședinței nu va putea fi opusă altor persoane. Dispozițiile alin. (2) nu se aplică în cazul în care domiciliul sau reședința a fost cunoscută prin alte mijloace de cel căruia i se opune.

În temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituție, coroborat cu art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Instituției Avocatul Poporului și anume apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite următoarea:

RECOMANDARE

Președintele ANPDPD, în exercitarea atribuțiilor legale, va dispune măsuri pentru:

- evaluarea cadrului normativ incident și va propune revizuirea acestuia pentru a face posibilă evaluarea situației persoanelor cu handicap și implicit respectarea drepturilor acestora indiferent de faptul dacă acestea au domiciliul sau reședința formal stabilită, impunându-se a fi identificate soluții normative concrete pentru soluționarea situației persoanelor cetățeni români, străini sau apatrizi fără domiciliu sau reședință, dar care necesită evaluarea pentru stabilirea gradului de handicap și acordarea drepturilor prevăzute de lege;
- emiterea, până la adoptarea de noi norme legale în sensul anterior indicat, a unui act administrativ prin care să ofere Direcțiilor de asistență socială și protecția copilului clarificările necesare în ceea ce privește aplicarea directă a prevederilor Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată prin Legea nr. 221/2010 și evaluarea persoanelor cu dizabilități în funcție de locul unde acestea în fapt se află, cunoscut pe orice cale, independent de deținerea unui înscris care să dovedească reședința sau domiciliul;

Președintele ANPDPD va informa pe Avocatul Poporului în termen de 30 de zile de la primirea recomandării cu privire la însușirea Recomandării și la măsurile dispuse.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

